

Breguljka

Damijan Denac

Približno 500 parov gnezdečih breguljk v Sloveniji je vse prej kot število, ki bi si ga želeli. V večjih peščenih stenah, na primer na Hrvaškem, jih toliko lahko gnezdi *družno s čebelarji v eni sami steni*. Izginule peščene stene so jo pahnile na Rdeči seznam med močno prizadete vrste, stanje pa je bilo pred leti še bolj alarmantno. Leta 1994 je pri nas gneznilo le pet parov. Delno izboljšanje je rezultat vsakoletnega umetnega vzdrževanja obstoječih sten. Največja in tudi z najdaljšo tradicijo je akcija, ki poteka pri dravskih stenah v bližini Središča ob Dravi. Tam nastajajo pod taktirko Borisa Kočevarja od leta 1998

Slovenski in hrvaški naravovarstveniki že vrsto let v skupni akciji breguljki ponovno omogočajo gnezdenje.

naprej prave peščene stene. Dravski flosarji bi se početju ornitologov čudili, saj so bili takšnih sten na svoji plovbi proti Donji Dubravi dodobra vajeni, a izginile so tako naglo kot njihova obrt in s tem večstoletna rečna kultura. Epoha hidroelektrarn, rečnih regulacij in zajezev je bila na pohodu. Enaindvajset prijateljev narave, med njimi tudi trije iz Hrvaške in dva iz Avstrije, je 12.4.2003 poprijelo za motike in krampe ter na štirih stenah ob spremljavi žuljev in potu počenjalo to, kar je nekoč silna reka z lahkoto opravila mimogrede. Močna ploha je označila konec družabnega naravovarstvenega

Naša najmanjša lastovka breguljka (*Riparia riparia*) je pri nas močno ogrožena.

dogodka, zaključek novinarske konference pa smo opravili pod cerado kamiona, ki nam ga je prijazno priskrbela Tovarna sladkorja.

V podobni akciji pri Slovenji vasi je ob pomoči delovnega stroja, ki ga je prijazno sponzoriral gospod Marjan Zel, prav tako nastala umetna stena za breguljko. Po povsem svežih podatkih v njej prav zdaj gnezdi kar 80 parov.

Pasti za ptice - ribiške vrvice in trnki

Petra Radolič in Damijan Denac

Šopi malomarno odvrženih ribiških vrvic, po možnosti z navezanimi trnki, so ostanki, ki jih prenekateri ribiči pustijo za seboj v naravi. So pogubna past za ptice in primerov, ko je zaradi njih poginila ali se poškodovala ptica, ni malo. Na mariborskem Lentu sta na primer kolega, študenta biologije in medicine med zimskim štetjem vodnih ptic, leta 2000 potegnili iz vode, na mestu, kjer ribiči redno lovijo, utopljeno lisko (*Fulica atra*). Okrog nog je imela zamotan ribiški silk, trnek pa ji je nogo tudi prebodel. Med ogledovanjem liske je pristopil k njima

ribič, jima ptico na grob način odvzel, ji odmotal silk z nog, ga vzel in jima ptico vrnil. Samovoljno uničeni »corpus delicti« nam o krivdi pač pove vse.

Vodne ptice za odvržene vrvice s trnki pogosto tudi »zgrabijo«. Na vrhniških glinokopih je aprila letos plaval labod grbec (*Cygnus olor*) s trnkom v kljunu. Izkazalo se je, da gre za samico, ki je takrat gneznila. S trnka, ki ji je popolnoma prebodel kljun, je visela 35 cm dolga vrvica s svinčeni utežmi, tako da se seveda ni mogla hraniti. Prostovoljci DOPPS-a so v

bliskoviti akciji labodji samici trnek sicer odstranili in ptico brez večjih posledic spustili, a tako se podobni primeri končajo le redko. Zgodba, ki jo je napisala Petra Radolič, omenjeno problematiko osvetli še v drugi, bolj sprevrženi luči.

»V nedeljo 19. januarja 2003 sem se ob osmi uri zjutraj odpravila na opazovanje ptic ob reki Muri. Ko sem prišla v Gornji Radgoni do reke, zaradi goste megle sploh nisem videla čez Muro v Avstrijo. Ob premišljevanju, ali je ob tako slabi vidljivosti smiselno nadaljevati pot do